

מעקב הומניטרי יולי 2011

צילום: ת. טוינץ, המשלחת האקונומית E.A.M.P.I., יולי 2011

אשה פלסטינית יושבת על חורבות ביתה החרוס באל-חדידה, בקעת הירדן.

סקירה כללית

עקירה בכפייה ממשיכה לעורר חששות הומניטריים גוברים החודש, לאור הידיעה על כוונתו של הממשל האזרחי הישראלי (מנהאיז) להעביר ממקומן כעשרים קהילות בדואיות, צעד שיסכן יותר מ-2,300 בני אדם, בעיקר פליטים. ידיעה זו מדאיגה במיוחד מפני שהקהילות שייפגעו מכך, החיות באזור זה דורות, מועברות בכדי לפנות מקום להרחבתו של גוש ההתנחלויות מעלה אדומים. עבור הקהילות הבדואיות משמע הדבר הינו הריסות חוזרות ונשנות וצווי הריסה מתמשכים שהוצאו נגד בתים, מחסות לבעלי חיים ותשתיות בסיסיות, כולל בתי ספר. כתוצאה מכך עוכבה צמיחתן הטבעית והשירותים הבסיסיים בהן הוזנחו, בעוד ההתנחלויות הסמוכות עליהן מתפתחות ומתרחבות, ומתוכננות להיכלל בעתיד בעברה היירושלמי של הגדר. האתר המוצע

תוכן העניינים

- קהילות בדואיות בסכנת עקירה בכפייה בשל "תוכנית מיקום מחדש" ישראלית..... 3
- המחסור במים פוגע קשות בקהילות רועים בשטח C..... 4
- עלייה באלימות במעורבות מתנחלים..... 5
- נפגעים מקרב אזרחים והרס תשתית מים בתקיפות אוויריות בעזה..... 7
- הגבלות הגישה ממשיכות לסכל את שיקום תשתית המים בעזה..... 8
- הגנה על החינוך בעת סכסוך מזוין..... 9
- גישת סגל הומניטרי..... 11

ל-17 מיזמי מים ותברואה עדיין ממתינים לאישור הרשויות הישראליות לפני שניתן יהיה לשפר או לתקן את תשתית המים והתברואה ההולכת ומידרדרת בעזה.

ההגבלות על יבוא חומרי בניין פוגעות גם במגזר החינוך בעזה. צפיפות היתר הינה הסיבה המרכזית לדאגה - 80 אחוזים מבתי הספר הממשלתיים ו-90 אחוזים מבתי הספר של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם פועלים במתכונת של שתי משמרות. בחודשים האחרונים אישרו הרשויות הישראליות את בנייתם של 42 בתי ספר חדשים עבור סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם. ברם, בשל עיכובים בתשלום המימון שעליו התחייבו המדינות התורמות בכנס הבינלאומי של מדינות תורמות, שהתקיים בשרם א-שייחי במרס 2009, עוכבה זמנית בנייתם של 33 בתי ספר.

המחסור בכיתות לימוד הוא גם האתגר העיקרי הניצב בפני בתי הספר בירושלים המזרחית, היכן שרבים מהמתקנים הקיימים אינם תקינים או שאינם מתאימים כלל ללימודים, והתלמידים משוכנים בבתים שכורים שאינם עומדים אפילו בתקני החינוך והבריאות הבסיסיים ביותר. חרף הלחץ על מערכת בתי הספר המוניציפליים, שאינה מסוגלת לקלוט את כל הילדים בגיל חינוך בירושלים המזרחית, הרשויות מכשילות בשיטתיות - באמצעות תכנון ואיזור מפלים ומגבילים - כל ניסיון לפתח בתי ספר חלופיים. בדומה לכך, מדיניות מפלה זו מגבילה גם את החינוך הפלסטיני בשטח C, שבו נבנו בתי ספר רבים בלא היתר (נכון להיום קיבלו 18 בתי ספר צווי הריסה), או שהם שוכנים במבנים לא בטוחים, או בלא מתקנים היגייניים נאותים. בשל מחסור זה נאלצים ילדים לנסוע לעיתים קרובות למרחק רב, או לחצות מחסומים צבאיים בכדי להגיע לבית הספר, עובדה התורמת לשיעור הנשירה הגבוה, במיוחד של בנות, המדווח בבתי הספר הנפגעים. גם סכסוך מזוין פוגע בזכותם של ילדים בשפייכ לחינוך, מאחר שבמחצית הראשונה של 2011 דווח על שיעור גבוה יותר של תקריות הגורמות לנזקים או לסכנת נזקים לבתי ספר, לעומת אותה תקופה בשנת 2010.

להעברתן של הקהילות הבדואיות, אל עזרייה, כבר מאוכלס ביותר מ-300 משפחות בדואיות שהועברו אליו בשלהי שנות התשעים, בכדי לפנות מקום להרחבתה של התנחלות מעלה אדומים. בנסיבות אלה, החוק ההומניטרי הבינלאומי אוסר על עקירתם בכפייה של בני אדם מוגנים. בנוסף על כך קיים החשש שההעברה המתוכננת תסכן עוד יותר את אורח החיים הבדואי, באופן הסותר את התנאים הקבועים בהצהרת האו"ם בדבר זכויות עמים ילידים.

קהילות אלו, וכן קהילות רועים נוספות ברחבי שטח C של הגדה המערבית, מתמודדות גם עם מחסור חמור במים, שנוצר בשל היעדר תשתית מספקת ומחירי בגין כמות המשקעים הממוצעת הנמוכה בעונת הגשמים 2010/2011. מעריכים כי צריכת המים בקהילות אלו הינה פחות מ-30 ליטרים לנפש ליום, הרבה מתחת ל-100 הליטרים לנפש ביום עליהם ממליץ ארגון הבריאות העולמי. כמות המשקעים המוגבלת הביאה גם לירידה בכמות הדגנים שנרעו, לירידה באספקת המספוא לשימוש ביתי, ולהיזקקות גבוהה יותר לאפשרות היקרה של מים מובלים במיכליות למילוי בורות המים שהתרוקנו. בקהילות מסוימות הרסו הרשויות הישראליות תשתיות לאגירת מי גשמים, בגין היעדר היתר בנייה, ובכך החריפו עוד יותר את המחסור במים.

היעדר גישה מספקת לשירותי מים ותברואה מעורר דאגה גם ברצועת עזה. אחרי רגיעה יחסית בחודשים האחרונים, נרשמה בחודש יולי עלייה משמעותית בירי טילים בידי פלגים חמושים פלסטינים, ובתקיפות אוויריות של חיל האוויר הישראלי. בנוסף על נפגעים מקרב אזרחים, פגעו התקיפות האוויריות הישראליות בתשתית המים והתברואה בעזה, שהייתה פגיעה מלכתחילה, וגרמו נזק למיכלי מים לשימוש חקלאי ולשתיה גם יחד. חרף ההקלות במצור עליהן הכריזו הרשויות הישראליות ביוני 2010, כניסתם של החומרים הדרושים ליישומם של מיזמי מים וטיהור שפכים עדיין לקויה, במיוחד בכל האמור במיזמים בהיקף קטן עד בינוני: החומרים הדרושים

קהילות בדואיות בסכנת עקירה בכפייה בשל "תוכנית מיקום מחדש" ישראלית

החודש הודיע המנהל האזרחי הישראלי (מנהא"ז) למשרד לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA) על כוונתו "למקם מחדש" קהילות בדואיות מאזורים אסטרטגיים ברחבי שטח C, תוך מתן קדימות לאלו הפזורות בכריפריה הירושלמית. צעד זה בא בעיצומה של עלייה חדה בהריסות מאז תחילת השנה, שבמהלכה נהרסו 387 מבנים פלסטיניים בנין היעדר היתר בנייה ו-755 בני אדם נעקרו בכפייה (נכון ל-31 ביולי).¹ נתון זה גדול פי שניים ויותר ממספר בני האדם שנעקרו בכפייה ומהווה עלייה של 40 אחוזים במספר המבנים שנהרסו, לעומת הנתונים המקבילים בשנת 2010. יותר משליש מהמבנים שנהרסו ב-2011 היו ממוקמים ביישובים בדואיים.

ממזרח לירושלים קיימות לפחות 20 קהילות בדואיות, שכלל אוכלוסייתן (רובה פליטים) מונה כ-2,400 נפשות. תושבים אלה מתגוררים באזור זה דורות, אבל כעת, בשל תוכנית ה"מיקום מחדש" של המנהא"ז, מאיימת עליהם סכנת עקירה בכפייה. ארבע עשרה (14) מהקהילות הללו נעקרו לפחות פעם אחת מאז 1948.² בחודשים האחרונים קיבלו שתיים מהקהילות הללו, ואדי אבו הינדי (350 נפשות) ואל מונטאר (300 נפשות) צווי הריסה כנגד כל המבנים הקיימים בהן, למעשה. במקרה של קהילת ואדי אבו הינדי, אם ייושמו הצווים תהא זו הפעם השנייה מאז 1997 שבה ייהרס היישוב כליל.³

בקהילה נוספת, חיאן אל אחמר (אוכלוסייה - 500 נפשות בקירוב), ממתינים כעשרה מבני מגורים להחלטה הסופית בדבר הריסתם, בעוד שנגד בית הספר ביישוב הוצא צו הריסה סופי העלול להיות מיושם בכל רגע. יתרה מכך, התנחלות כפר אדומים הסמוכה הגישה לא מכבר עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק הישראלי, בה ביקשה מבג"ץ לצוות על המנהא"ז למנוע את כתיחת בית הספר האמור בשנת הלימודים הקרובה, העתידה להיפתח בספטמבר 2011.⁴

הקהילות הבדואיות בכריפריה הירושלמית נתונות ממילא במצב הומניטרי קשה ביותר. צמיחתן הטבעית עוכבה, פיתוח התשתיות הדרושות להן נאסר ואורח החיים המסורתי שלהן מצוי בסכנה. הגבלת הגישה למשאבים (מספוא, מים, שווקים) ולשירותים חיוניים (בריאות, חינוך), יחד עם הבצורות בשנים האחרונות הטילו עול כבד מנשוא על מנגנוני ההתמודדות של הקהילות, שחלקן לכודות במעגל קסמים של חובות תופחים והולכים. תושבי הקהילות הללו מתגוררים בדרך כלל במחסות בסיסיים ביותר (אוהלים ופחונים) שאינם מחוברים לרשתות מים או חשמל.

בכתבה שהתפרסמה לא מכבר על "תוכנית המיקום מחדש" שלו, אמר דובר המנהא"ז, "הם יקבלו אדמה בחינם, חשמל ומים, מה שקרוב לוודאי שישפר את מצבם... הם לא יכולים להמשיך לנדוד ממקום למקום והאדמה מוגבלת. עם הבדואים, זה הפיתרון היחיד".⁵ האתר אליו מציע המנהא"ז להעביר את הקהילות הללו נמצא בשטח C, סמוך לעיירה אל עזרייה (שטח B), שבשלהי שנות התשעים הועברו אליו יותר מ-300 משפחות בדואיות כדי לפנות מקום להרחבתה של התנחלות מעלה אדומים. אך שבתיהן של המשפחות הללו כבר אינם בסכנת הריסה, הן מדווחות באופן עקבי על הרס אורח החיים המסורתי שלהן בשל היעדר גישה לשטחי מרעה, כמו גם על בעיות בריאות, שאותן הן מייחסות לקרבה של בתיהן למזבלה.

השטח שממנו הקהילות הבדואיות אמורות להיות מפונות יועד לתוכניות נרחבות שהרשויות הישראליות פרסמו, אך לא יישמו את מרביתן, ביניהן תוכנית הגדר ותוכנית-האב למתחם E1. במסגרת התוואי המאושר ישאר השטח כולו בעברה היירושלמי של הגדר, וינתק אותו מיתר הגדה המערבית. במסגרת תוכנית האב E1, שאושרה בשלהי שנות התשעים, יוקם רצף יישובי עירוני ישראלי בין התנחלות מעלה אדומים לירושלים המזרחית. כן מיועד השטח להרחבתן וחיבורן של ההתנחלויות הקטנות ביותר באזור (קידר, כפר אדומים ועלמון), ומיוחסת לו חשיבות אסטרטגית במאמץ להבטיח את השליטה

מהמומצע, ועם ההגבלות החמורות יותר שמטילות הרשויות הישראליות על מיזמי מים ותשתיות באזור. מעריכים כי צריכת המים בקהילות הללו הינה פחות מ-30 ליטרים לנפש ליום - נמוכה בהרבה מהמלצת ארגון הבריאות העולמי, העומדת על 100 ליטרים לנפש ליום. בהתנחלויות הישראליות, לשם ההשוואה, צריכת המים הינה 270 ליטרים לנפש ליום.

באומדן מהיר שביצעו סוכנויות המים, התבררה וההיגינה בקהילות בשטח C נמצאה מידה גבוהה יותר של פגיעות לעומת 2010. לירידה בכמות המשקעים הממוצעת נלווית ירידה תואמת בשטחי הדגנים שנזרעו, וכתוצאה מכך הפחתה באספקת המספוא לשימוש ביתי. אומדן שביצע משרד החקלאות הפלסטיני באפריל 2011, מצא כי רק 60 אחוזים מהשטחים המשמשים בדרך כלל לזריעת דגנים (שעורה וחיטה) אכן נזרעו.¹¹ בנוסף, כמות המשקעים המוגבלת גרמה לכך שבת-אב לא יכלו למלא בורות מים אלא כדי שליש מקיבולתם הזמינה, ומשום כך נאלצו לרכוש כמויות גדולות יותר של מים מובלים במיכליות, שמחירים גבוהי פי שלושה עד ארבעה ממחיר המים המובאים ברשת המים.¹²

הרס בורות מים על ידי הרשויות הישראליות, בגין היעדר היתרי בנייה, מחריף עוד יותר את הבעיה. מינואר 2010 ועד היום נהרסו 44 בורות מים (בעיקר לאיסוף מי גשמים ואגירתם) ו-33 בארות, הריסות שמחציתן נרשמו בשנה זו לבדה (20 בורות מים

הישראלית בכביש 1, המקשר את ירושלים עם בקעת הירדן.⁶ אם ייושמו, ימנעו תוכניות אלו את הצמיחה העירונית והפיתוח של עיירות ושכונות פלסטיניות באזור, ויקטעו את הרצף הטריטוריאלי של הגדה המערבית, משום שיבחרו למעשה את כולה לשני שטחים נפרדים לגמרי.

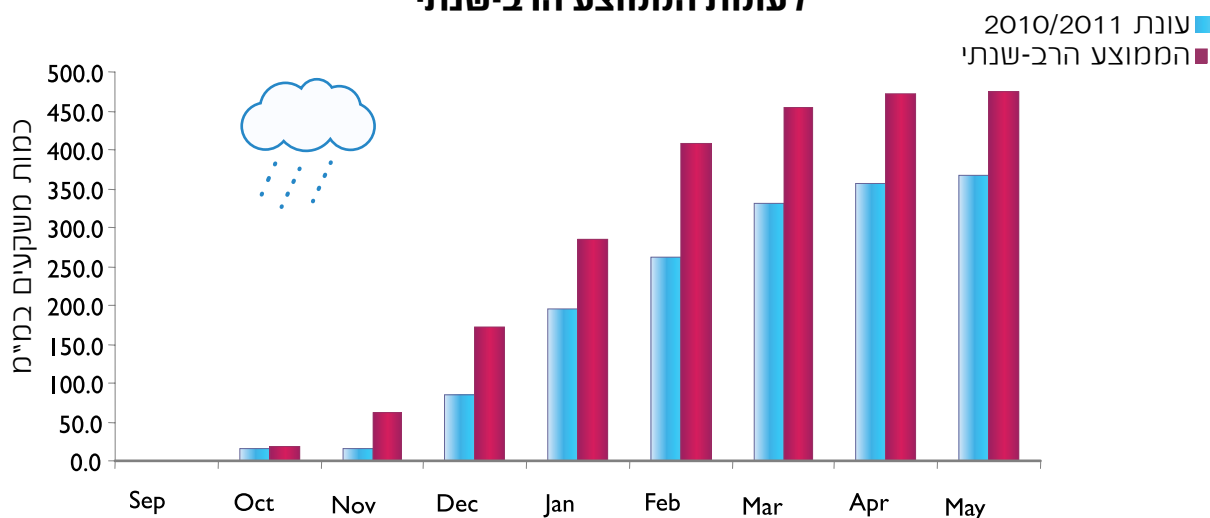
הריסתו של רכוש פרטי והעקירה בכפייה של בני אדם מוגנים (למעט יוצאים מן הכלל מועטים), וכן העברתם של אזרחים משטח הכוח הכובש לשטח כבוש, אסורים כולם מתוקף החוק ההומניטרי הבינלאומי.⁷ המדיניות של ישראל כלפי האוכלוסייה הכדואית בגדה המערבית נוגדת גם את תנאיה של הצהרת האו"ם בדבר זכויות עמים ילידים.⁸

המחסור במים פוגע קשות בקהילות רועים בשטח C

חלקים רבים של השפ"כ מתמודדים הקיץ עם מחסור חמור במים. כמות הגשמים הממוצעת בעונת 2010/2011 היתה רק 72 אחוזים מהממוצע הרב-שנתי, כאשר ברבים מהשטחים הצחיחים-למחצה במדרונות המזרחיים של הגדה המערבית⁹ נרשמו רמות משקעים נמוכות מ-50 אחוזים (ראו עקומה להלן).¹⁰

המחסור במים פגע במיוחד בחקלאים וברועים החיים בשטח C, בחלקים של דרום וצפון הגדה המערבית ובקעת הירדן, שנאלצו להתמודד עם שלוש שנים רצופות של כמויות משקעים נמוכות

כמות המשקעים בשפ"כ: 2010/2011 לעומת הממוצע הרב-שנתי

הצורך במספוא מסובסד הינו הגדול ביותר), תמומן על ידי המשרד לעניינים הומניטריים של הנציבות האירופית (ECHO), ממשלת איטליה, ממשלת קנדה, קרן החירום ההומניטרית של המשרד לתיאום עניינים הומניטריים והקרן המרכזית לתגובות חירום (CERF).

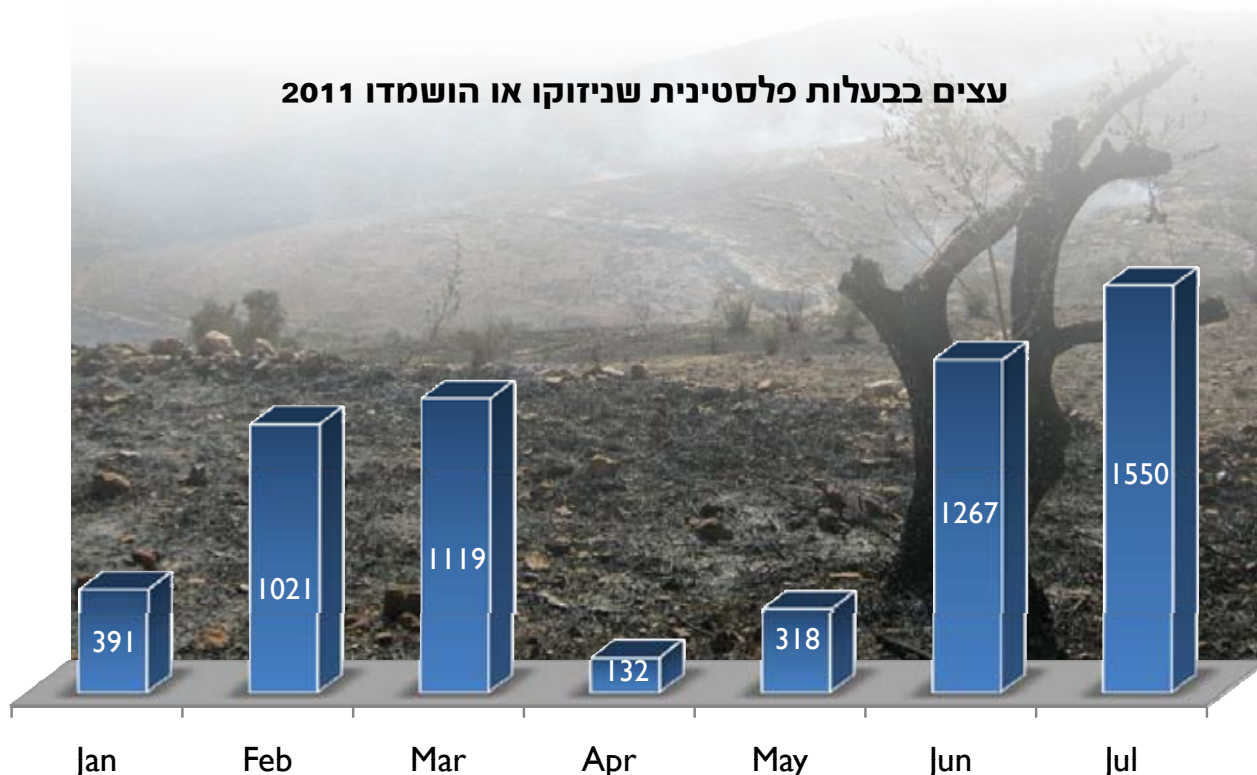
עלייה באלימות במעורבות מתנחלים

נמשכת אלימות מתנחלים כלפי פלסטינים ורכושם - החודש נרשמו 18 תקריות שגרמו לנפגעים פלסטינים או לנזק לרכוש פלסטיני. מאז תחילת השנה היו 237 תקריות מסוג זה, נתון הגבוה ב-46 אחוזים בקירוב מהנתון לתקופה המקבילה בשנת 2010. בנוסף על כך יש ראיות המצביעות על עלייה בהיקף הנזק לרכוש בחודשים האחרונים. ביולי דווח על 1,550 עצים בבעלות פלסטינית שניזקו או הושמדו - כמעט שלושה רבעים מהעצים הללו הוצתו בתקרית אחת, ב-15 ביולי, בכפר בורין (נפת שכם). מאז תחילת 2011 רשם המשרד לתיאום עניינים הומניטריים סך של 45 מתקפות על עצים פלסטיניים, שביצעו לכאורה מתנחלים - המתקפות הללו, שבהן נעקרו, הוצתו או הושחתו כ-5800 עצים, חיבלו קשות במחייתם של חקלאים פלסטינים.

15-1 בארות בשנת 2011), ואשר פגעו ב-14,000 בני אדם כמעט, יותר ממחציתם ילדים.¹³ רוב המבנים שנהרסו ב-2011 היו אמצעי המחיה העיקרי עבור שהן מן החלשות והפגיעות ביותר בגדה המערבית, והריסתם שיקעה אותן עמוק עוד יותר בחובות. הריסת מקורות המים הללו גורמת לאובדן מנגנון ההתמודדות הראשוני שלהן, במיוחד בעיתות של מחסור במים.

משטר האיזור והתכנון המפלה שהקהילות הפלסטיניות החיות באזורים אלה כפופות לו, ואשר המנהל האזרחי הישראלי (מנהאי"ז) מיישם, בולט במיוחד כאשר משווים אותו ליחס המועדף המוענק להתנחלויות הממוקמות באותם אזורים בכל האמור בחלוקת משאבי המים. כך למשל, באזור בקעת הירדן חיים כ-9,400 מתנחלים, הצורכים כ-45 מיליוני מ"ק מים בשנה.¹⁴ זהו כמעט שליש מכמות המים המוקצה ל-2.5 מיליוני הפלסטינים החיים בכלל הגדה המערבית.¹⁵ כרגע, מגזרי המים, התברואה וההיגיינה והחקלאות מתאמים במשותף תוכנית תגובה למצב הקשה, במסגרת כוח משימה לעניין המחסור במים שמוביל משרד החקלאות הפלסטיני. התגובה כוללת אספקת מים ומספוא לקהילות שהפגיעה בהן היא הקשה ביותר, בנוסף על חלוקת זרעים בכדי לחדש את מלאי זרעי הדגן לעונת הזריעה הקרובה. התגובה, שתיושם ביולי 2011 (החודש שבו

עצים בבעלות פלסטינית שניזקו או הושמדו 2011

לדברי ראש מועצת הכפר בורין, בעקבות התקריות האחרונות לא הוגשה כל תלונה למשטרת ישראל, הואיל והתלונות הללו אינן מובילות כמעט אף פעם להעמדתם של מבצעי המתקפות לדין. את הנטייה להימנע מהגשת תלונות למשטרת ישראל מחזקים המכשולים הניצבים בפני פלסטינים הבוחרים להתלונן, לרבות הצורך להגיע לתחנות משטרה הממוקמות בתוך התנחלויות.

גם כשכן מוגשות תלונות, החקירות של משטרת ישראל נוחלות הצלחה במקרים נדירים בלבד. 90 אחוזים בקירוב מהחקירות שמנהלת משטרת ישראל במקרים של עבירות ממין זה מסתיימות בכישלון,

הואיל ותיקים נסגרים בנימוק של "היעדר ראיות" או "העברייין לא נודע". במספר מקרים אבדו התלונות עצמן ומעולם לא נחקרו.¹⁶ מתוך 97 תלונות בעניין השחתת עצים פלסטינים בין 2005 ל-2010, שאחריהן עקב ארגון זכויות האדם הישראלי "יש דין", לא הגיעה אף אחת לשלב הגשת כתב אישום נגד חשודים לרבות 72 תיקים שנסגרו בנימוק של "העברייין לא נודע".¹⁷ היעדר אכיפת חוק מספקת משמעה שהנזקים שגורמים אזרחים ישראלים לרכוש פלסטיני מתבצעים בחסות הידיעה כי מבצעי העבירות פטורים מעונש.

מקרה מבחן - בורין

צילום: הצוות האקונומי (EAPPI) בכפר יאנון.

יוסף עלי קדוס, בן 77, איבד 400 עצים בניין הצתה בידי מתנחלים.

משפחתו של יוסף עלי קדוס בן ה-77 מתגוררת בבורין זה דורות. במשך שלושים שנה עבד כמורה בבית ספר יסודי, וגידל עשרה ילדים. בעשר השנים האחרונות הציתו מתנחלים שלוש פעמים את עצי הזית שלו. כעת נותרו לו רק 45-50 עצים, הנטועים בחזית ביתו. עצי הזית שלו, שניטעו ממזרח לכביש הפרטי המוליך להתנחלות יצהר, היו בין העצים שהוצתו על ידי מתנחלים לפני שבועיים. הוא איבד את כל 350 עצי הזית שלו ו-50 מעצי השקד שלו - העצים האחרונים ששרדו על אדמתו.

"כבר עשר שנים שאנחנו סובלים מהצתות של העצים על ידי מתנחלים. הותקנו גם כשניסינו למסוק את הזיתים. כשהצרות התחילו, לפני עשר שנים, הלכנו למסוק את הזיתים והמאבטחים של ההתנחלות אמרו לנו לא לבוא לשם יותר. כשעצי הזית נשרפו בפעם האחרונה, שלחתי את הבן שלי לראות, מפני שאני זקן מדי. הוא אמר לי אחר כך שהכול איננו, הושמד.

הצבא תומך במתנחלים ומחפה עליהם. אנחנו רוצים שיעצרו את המתנחלים. הם רואים את המתנחלים ויודעים מה הם עושים. אם אחד מאיתנו מכה מתנחל, יעצרו אותנו, אבל אם מתנחל מכה אחד מאיתנו לא עושים כלום. אם אתה רוצה להגן על עצמך אתה צריך לשתוק. לא הגשתי שום תלונה רשמית. מועצת הכפר רשמה את השמות של כל מי שאיבדו עצים והיא מדווחת על כך למשרד החקלאות בשכם, בתקווה לקבל פיצוי.

העצים האלה הביאו למשפחה תוספת הכנסה. יכולנו לייצר 40-50 כחים (בנפח 18 ליטרים כל אחד) של שמן, שאותו יכולנו למכור. כל שנה מופק כחות וכחות שמן, מפני שיותר ויותר עצים נשרפים. לעצים האלה לקח שישים שנה לצמוח, ואם ניטע עצים חדשים, יעברו 10 עד 15 שנים לפני שהם יהיו בוגרים דיים לתת יכול. אבל אנחנו לא יכולים לטעת עצים חדשים, מפני שהאדמה קרובה כל כך לכביש הפרטי להתנחלות.

בשבילי, העצים הם החיים שלי. אני בן 77, נטעתי את העצים האלה במו ידי ב-1952. אחרי בית הספר הייתי הולך קודם כל לעצי הזיתים, עוד לפני שהייתי הולך הביתה. כואב לנו הלב לראות את העצים ההרוסים. האדמה היא החיים של האיכר. הדם שלי רותח מכעס כשאני רואה את האדמה שלי בוערת ויודע שאני לא מסוגל לעשות שום דבר."

צילום: המשלחת האקדמית EAPPI, יולי 2011

מתחילים ישראלים העלו באש שדה פלסטיני בכפר בורין (גפת שכם). יותר מ-1000 נציגים ניזוקו.

התנחלות, לחקלאים המתגוררים בכ-90 קהילות וכפרים פלסטיניים.

נפגעים מקרב אזרחים והרס תשתית מים בתקיפות אוויריות בעזה

אחרי חודשיים של רגיעה יחסית, נרשמה בחודש יולי עלייה משמעותית בירי טילים על ידי פלגים חמושים פלסטיניים, ותקיפות אוויריות של חיל האוויר הישראלי. ההסלמה החלה ב-7 ביולי, ונמשכה לסירוגין כל החודש. כתוצאה מכך נהרגו שלושה פלסטינים ו-29 נוספים נפצעו. אחד ההרוגים ו-83 אחוזים מהפצועים (24) היו אזרחים שלא היו מעורבים בלחימה, מביניהם שישה ילדים וחמש נשים. כן נפצעו שני ישראלים - חייל בעת חדירה לעזה, ואזרח שנהג ברכב צבאי קרוב לגבול.

אף שדומה כי מרבית התקיפות האוויריות הישראליות התמקדו בחוליות ירי טילים, בסיסי אימונים צבאיים ומנהרות מתחת לגבול עזה עם מצרים, גם תשתיות

כמה מהיישובים שסבלו מאובדן עצים נפגעו גם מגישה מוגבלת לאדמותיהם. מספר רב של התנחלויות כוללות בגבולותיהן החיצוניים או בקרבתם אדמות חקלאיות השייכות לפלסטינים ומעובדות על ידם, ואשר לא הופקעו או נתפסו רשמית. בשנים האחרונות הותנתה הגישה לאדמות הללו בדרישה ל"תיאום מוקדם" עם משרדי התיאום והקישור האזוריים הישראליים. תיאום ממין זה, שנועד לאפשר לכוחות ישראלים להתפרס מבעוד מועד בכדי לאבטח את השטח כל עוד עובדים בו החקלאים, מיושם בעיקר בעונת מסיק הזיתים (אוקטובר-נובמבר), והופך את הגישה במועדים אחרים ללא-ודאית ומסוכנת. לא זו בלבד שמשטר זה מעניש את החקלאים הפלסטינים, במקום את המתנחלים, אלא שהסתבר כי אינו יעיל במניעת מתקפות נגד עצים ויבולים, שרובן מתרחשות מחוץ למועדים המוקצים באמצעות תהליך התיאום. על פי מידע שאסף המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, מערכת "תיאום מוקדם" תקפה כרגע בנושא הגישה לאדמות בתוך או בקרבת 55 התנחלויות ומאחזי

מטרות צבאיות בתוך אזורים מאוכלסים בצפיפות או בקרבתם. בעקבות התקרית ב-17 ביולי, מסרה קבוצת העבודה לטיפול חירום בענייני מים, תברואה, והיגיינה בשפ"כ כי "ככוח הכובש, על ישראל להבטיח שלפלסטינים תהיה גישה לשירותים חיוניים... מה שאנו רואים שוב ושוב הינו ההפך המדויק - תשתיות אזרחיות, ובמיוחד מתקני מים, נפגעות לעיתים קרובות בתקיפות אוויריות ישראליות, פגיעות השוללות מבני אדם שירותים שאין להם תחליף."

הגבלות הגישה ממשיכות לסכל את שיקום תשתית המים בעזה

למרות ההקלות במצור על עזה, שעליהן הכריזו הרשויות הישראליות לפני יותר משנה (ב-20 ביולי 2010), כניסת החומרים הדרושים ליישום של מיזמי תשתיות מים וטיהור שפכים נותרה לקויה, במיוחד בכל האמור במיזמים בהיקף בינוני וקטן.

החודש הורשו להיכנס לעזה 69 מטענים של חומרים הדרושים למים, תברואה והיגיינה, צעד שתואם על ידי רשות המים הפלסטינית, רשות המים של יישובי חוף עזה והאויים. אף שבעקבות הקלת המצור ניכרת עלייה משמעותית בהיקף חומרי המים, התברואה וההיגיינה שנכנסו לעזה, רובם הגדול של החומרים

אזרחיות שהיו בקרבת מקום נפגעו במהלכן. כך קרה בתקיפה אווירית ישראלית שבוצעה ב-17 ביולי, בשעה שלוש לפנות בוקר, בעיירה בית חנון. בנוסף על פגיעתם של שבעה אזרחים, מהם ארבעה ילדים, גרמה תקיפה זו להרס באר חקלאית בת שישים שנה, ולנזק לתשעה מיכלי מים השייכים לחמישה בתי-אב ומשרתים כשישים נפשות בשכונה הסמוכה.

תשתית המים והתברואה, הפגיעה ממילא, המשרתת את אוכלוסייתה של רצועת עזה נפגעה במידה גוברת והולכת בתקיפות הישראליות בחודשים האחרונים. בנוסף על תקריות חוזרות ונשנות של נזק לציוד ביתי ולציוד השקייה, במרס 2011 פגעה תקיפה אווירית במחסן של עיריית חוצעא והשמידה כמות גדולה של חומרים וחלפים חיוניים למערכות מים ותברואה. בחודש שלאחר מכן נפגע גם מאגר המים אל-מינטאר בעיר עזה, פגיעה שהותירה 30,000 בני אדם במזרח העיר עזה בלא מים למשך שלושה ימים.

החוק ההומניטרי הבינלאומי אוסר על תקיפה של אזרחים ורכוש אזרחי. על הצדדים בסכסוך מזוין לנקוט את כל אמצעי המנע הדרושים בכדי למנוע או לצמצם למינימום פגיעה באזרחים ונזק לעצמים אזרחיים, ולהימנע במידת האפשר משיקום של

מקרה מבחן: אגן החלחול חילף במחנה הפליטים גיבליה, מיזם במימון ממשלת שבדיה הממתין לאישור זה יותר משנתיים

איאד גר בבית אחד עם עוד 14 מבני משפחתו

ב-2008 קיבלה רשות המים הפלסטינית מענק (בסך 1.4 מיליון דולרים ארה"ב) מהסוכנות השוודית לפיתוח ולשיתוף פעולה בינלאומיים, בכדי לבנות אגן חלחול באזור חילף, בנפת צפון עזה. מטרת המיזם היא למנוע עירוב של מי ביוב במי גשמים, למתן את זיהום האקוויפר, למנוע הצפות ולהפחית את הסיכונים הבריאותיים והסכנות הסביבתיות באזורים הנמוכים והמאוכלסים בצפיפות בצפון עזה. צופים שכ-150,000 בני אדם ייצאו נשכרים מהמיזם.

המיזם טרם הוצא אל הפועל, בשל סירובה של ישראל לאשר את רשימת החומרים הדרושים לו. הבקשה הראשונה לחומרים למיזם הוגשה לרשויות הישראליות באמצע 2009, ולאחר מכן שלחו רשות המים הפלסטינית, סוכנויות או"ם והקונסוליה השוודית מספר מכתבים בעניין, שלא זכו למענה מהצד הישראלי. מאוחר יותר נערכו מספר פגישות עם בעלי תפקידים ישראליים, בכדי לדון בסיבות לעיכוב - האחרונה מביניהן התקיימה בינואר 2011, בנוכחות נציגי האויים. אחמד חסן, מנהל פיקוח על הבנייה מטעם רשות המים הפלסטינית, מזהיר כי העיכוב המתמשך יחשוף את האוכלוסייה המושפעת להצפות ולמחלות המועברות במים.

איאד יוסף אלפאירי חי בשכונת משרוע אל-אלמי בעיירה גיבליה, בבית הנמצא כ-70 ס"מ מתחת למפלס הרחוב. בחורף, פתחי הביוב עולים על גדותיהם ומציפים את ביתו של איאד. כשיורד גשם, משפחתו של איאד אינה יכולה לישון מחשש להצפה, וילדיו חולים לעיתים קרובות בשל מי הביוב החודרים לביתו.

צילום: כוח המשימה של קבוצת העבודה לטיפול חירום בענייני מים, תברואה, והיגיינה

הללו (93 אחוזים) נועדו לשלושה מיזמים בהיקף גדול (מיזם החירום לטיהור שפכים בצפון עזה, מיזם השפכים של מרכז עזה, ומיזם המים, ההיגיינה והתברואה של הארגון האמריקני למתן סיוע לפליטי המזרח התיכון).

כרם, כשלא מביאים בחשבון את שלושת מיזמי הדגל הללו, מסתבר שמאז הקלת המצור הורשתה פחות מחמישית מהחומרים המבוקשים להיכנס לעזה. כתוצאה מכך, חומרים בשווי 77 מיליוני דולרים, הדרושים ל-17 מיזמי מים ותברואה, עדיין ממתנינים לאישורן של הרשויות הישראליות לכני שיוכלו להיכנס לעזה. העיכובים הממושכים מונעים את יישומם של מיזמים הדרושים בדחיפות, לשיפור תשתית המים והתברואה בעזה או לתיקונה.

הגנה על החינוך בעת סכסוך מזוין

חששות הומניטריים בגין הזכות לחינוך בשפ"כ ובישראל

במצבים של סכסוך ואי-יציבות, החינוך יכול להציל חיים ולקיימם. סביבת לימוד מוגנת ובטוחה מספקת תחושה של נורמליות ומקילה על העברתם של מסרי בטיחות וכישורי חיים מרכזיים. לקראת שנת הלימודים הקרבה עולים מספר חששות הנוגעים לזכות לחינוך בשפ"כ. אלה נעים למן המחסור בכיתות לימוד ועד להריסות בתים, תנאים לא ראויים או לא מספיקים בבתי ספר, פגיעה בגישה של תלמידים ומורים לבתי הספר, ומתקפות חוזרות ונשנות המתרחשות בעת מעשי איבה וגורמות נזק לבתי ספר ולתשתיות חינוך אחרות.

נמשכת השפעתו השלילית של הסכסוך המזוין על הזכות לחינוך בשפ"כ - ניכרת עלייה בשכיחות של מתקפות בעת מעשי איבה מזוינים וגילויי אלימות אחרים הקשורים בסכסוך, הגורמות נזק לבתי ספר או למתקני חינוך אחרים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. במחצית הראשונה של 2011 נרשמו 29 תקריות מתועדות של מתקפות שגרמו נזק או סכנת נזק לבתי ספר, לעומת 16 תקריות כאלה בתקופה המקבילה בשנת 2010.¹⁸

ב-12 ביולי, בדיון השנתי הפתוח בדבר ילדים בעת סכסוך מזוין, אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 1998, שהגדילה את ההגנה על ילדים במצבי סכסוך מזוין. החלטה 1998, שאומצה פה אחד על ידי מועצת הביטחון של האו"ם, מרחיבה את הקריטריונים להכללתם של צדדים בסכסוך בדוח השנתי של מזכ"ל האו"ם, הכוללים כעת את אותם צדדים בסכסוך מזוין העוסקים, תוך הפרה של המשפט הבינלאומי הישים: במתקפות חוזרות ונשנות על בתי ספר ו/או בתי חולים, או במתקפות חוזרות ונשנות או באיומים בהתקפות על אנשים מוגנים בקשר לבתי ספר ו/או בתי חולים.

מעשי האיבה המתמשכים בין הצבא הישראלי לפלגים חמושים פלסטינים ברצועת עזה השפיעו לרעה על תלמידים בשתי האוכלוסיות: בעזה גרמו שמונה תקיפות מזוינות לנזק לבתי ספר פלסטינים, לרבות שבעה שניזוקו בתקיפות אוויריות ישראליות. בדרום ישראל נהרג נער ישראלי בן 16 כשפלגים חמושים פלסטינים ירו טיל על אוטובוס תלמידים ישראלי ליד הגבול בין ישראל לעזה, ושתי תקריות של ירי טילים פלסטיני גרמו נזק לתשתיות בתי ספר בדרום ישראל.

שני שלישים מהתקריות בגדה המערבית פגעו בבתי ספר הממוקמים בשטחי A ו-B; חלקן התרחשו בפשיטות צבאית ישראליות על תחומי בתי ספר, שבמהלכן נחשפו ילדים לשאיפת גז מדמיע, נבהלו או נפצעו מרימוני הלם, או נותרו כלואים בתוך בתי הספר. שני בתי ספר הותקפו על ידי מתנחלים, בתקיפות שבאחת מהן הוצת חדר בבית הספר התיכון לבנים חווארה שבשכם.

הריסות בתי ספר, או איומים בהריסה, נמנים עם המתקפות החמורות ביותר על החינוך בשפ"כ. השנה נהרס חלק של בית ספר בכפר דקייקה שבשטח C (נפת חברון), ובשנת 2010 נהרס אותו בית ספר ביישוב חירבת טאנא זו הפעם השישית. המשרד לתיאום עניינים הומניטריים רשם שישה בתי ספר שצווי הריסה תלויים ועומדים נגדם בירושלים המזרחית, ועוד 11 בתי ספר שצווי הריסה תלויים

ישראל מפלה מנהלית בין ירושלים המזרחית למערבית

בעוד שבירושלים המזרחית קיימים רק שני גנים עירוניים, שבסך הכול רשומים אליהם 55 תלמידים, בירושלים המערבית פועלים 56 גנים עירוניים. 1,900 ילדים פלסטינים נוספים לומדים במתקנים פרטיים, ששכר הלימוד השנתי שהם גובים גבוה יחסית ונע בין 5,000 ל-8,000 ש"ח לילד לשנה.

הסיבות העיקריות למחסור הנוכחי בכיתות לימוד. 80 אחוזים בקירוב מבתי הספר הממשלתיים ו-90 אחוזים מבתי הספר של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם פועלים במתכונת של שתי משמרות. כתוצאה מכך, לעיתים קרובות נאלצים תלמידים להירשם לבתי ספר הרחק ממקום מגוריהם, ומשך השיעורים קוצץ בכמעט שלישי. גם כאשר הלימודים מתנהלים בשתי משמרות סובלים בתי הספר מצפיפות יתר, עם כיתות שגודלן 39 תלמידים בממוצע.²⁴ לקשיים הלו נודעת השפעה שלילית חמורה על ההישגים בלימודים.²⁵ יתרה מכך, מעריכים כי בשל מחסור במתקני חינוך נאותים, בשנת הלימודים 2011/2012 יהיה צריך להפנות יותר מ-40,000 ילדי פליטים הזכאים ללמוד בבתי הספר של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לבתי ספר ממשלתיים.

כדי לתת מענה למחסור בכיתות לימוד בחמש השנים הקרובות, דרושים 130 בתי ספר ממשלתיים חדשים ו-100 בתי ספר חדשים של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם. קרן החירום הבין-לאומית לילדים מטעם האו"ם (UNICEF) מוסרת, כי אף שיכלה לממן את בנייתן של 500 כיתות לימוד בבתי ספר של הרש"ף, המימון הדרוש ליישום המיזם הופנה למיזמים אחרים, משום שבשל המצור לא יכלו חומרי הבניין להיכנס לעזה. במקרה של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם, בחודשים האחרונים אישרו הרשויות הישראליות את בנייתם של 42 בתי ספר חדשים ואת יבוא החומרים הדרושים להקמתם. ברם, בשל עיכובים בתשלום המימון שהמדינות התורמות התחייבו לתת בכנס הבינלאומי של מדינות תורמות,

ועומדים נגדם בשטח C (שישה מן הצווים הוצאו השנה).

מאחר שברבים מן היישובים הקטנים בשטח C אין בתי ספר, לעיתים קרובות נאלצים ילדים לנסוע או ללכת ברגל למרחק רב, בכדי להגיע לבית הספר הקרוב ביותר. בקהילות מסוימות, כמו אלו שבצפון בקעת הירדן או בשטחים הסגורים שבין הגדר לקו הירוק, נאלצים הילדים לחצות מחסומים צבאיים בכדי להגיע לבית ספרם. על מנת לצמצם את החשיפה לעיכובים ולהצקות, ולחסוך בעלויות ההסעה, ילדים רבים מהקהילות המרוחקות הללו נשארים במשך שבוע הלימודים בעיירות שבהן ממוקמים בתי ספרם, וחוזרים הביתה רק בסופי שבוע. בנוסף, מגבלות הגישה תרמו לשיעורי הנשירה הגבוהים המדווחים בבתי הספר הנפגעים מהן, במיוחד בקרב בנות.¹⁹

בירושלים המזרחית, כמעט מחצית מכיתות הלימוד במוסדות החינוך המוניציפאליים בירושלים שבהם לומדים תלמידים פלסטינים (647 מתוך 1,398) נחשבו "לא תקינות" ב-2010.²⁰ בניסיון לתת מענה חלקי לקשיים הללו נפוצה מתכונת של לימודים במשמרות כפולות, ובתי הספר נאלצים לעיתים קרובות לקיים שיעורים בבתי שכורים שאינם עומדים בתקני חינוך ובריאות בסיסיים.²¹ למרות הלחץ על מערכת בתי הספר המוניציפאליים בירושלים, לבתי ספר חלופיים כמעט בלתי אפשרי להשיג היתרי בנייה שמנפיקה ישראל, ולפעמים הם נאלצים לבנות בלי היתר, ולהסתכן בקבלת צווי הריסה וקנסות כבדים.

יתרה מכך, על פי ההערכות, בין 4,300 ל-5,300 תלמידים אינם רשומים כלל בשום מוסד חינוכי שהוא.²² לדברי האגודה לזכויות האזרח בישראל, רבים אינם משלימים את חוק לימודיהם בתיכון, כאשר שיעור הנשירה לאחר בית הספר היסודי בבתי הספר המוניציפאליים מוערך ב-50 אחוזים.²³

המחסור בכיתות לימוד הינו גם האתגר העיקרי העומד בפני מגזר החינוך ברצועת עזה. צפיפות האוכלוסין באזור הינה מהגבוהות בעולם כולו, כאשר 56 אחוזים מהאוכלוסייה הינם ילדים בני פחות מ-18 ומספרם ממשיך לגדול. האיסור על יבוא חומרי בניין שישראל הטילה ב-2007, כחלק מהמצור, נמנה עם

בקשה להיתרים לצורך גישה של אנשי סגל לעזה ולירושלים המזרחית, ואספקת הסעות קולקטיביות לאנשי סגל הצריכים להגיע לירושלים המזרחית, בין היתר.

הגדה המערבית

כמעט 70 אחוזים מהתקריות השנה התרחשו במחסומים בגדה המערבית, מרביתם כאלה החולשים על הגישה לירושלים המזרחית. הרוב נבעו מדרישה של אנשי ביטחון ישראליים לערוך חיפושים בתוך כלי רכב של האו"ם, תוך הפרה של אמנת האו"ם בדבר זכויות יתר וחסינויות.

סקר שניהל האו"ם בפברואר 2011 מצא כי בכך יום עבודה 385 כלי רכב של האו"ם, המסיעים כ-970 עובדי או"ם, נדרשים לחצות מחסומי גדר, רובם בפריפריה הירושלמית, במהלך מילוי חובותיהם. עם זאת, שורה של מגבלות (ראו טבלה להלן) גורמת לכך שפחות משליש מהמחסומים למעבר כלי רכב לאורך הגדר (11 מתוך 34) נגישים בדרך כלל לסגל או"ם. מגבלה זו מחייבת עובדי או"ם לנסוע בדרכים עוקפות, וגורמת להארכת משך הנסיעה ולהעלאת עלויות ההובלה. עובדות אלו פוגעות במיוחד בסוכנויות הפועלות מתוך ירושלים המזרחית, או מספקות סיוע למוטבים החיים בירושלים המזרחית או באזורים הכפריים שבין הגדר לקו הירוק ("אזור התפרי").

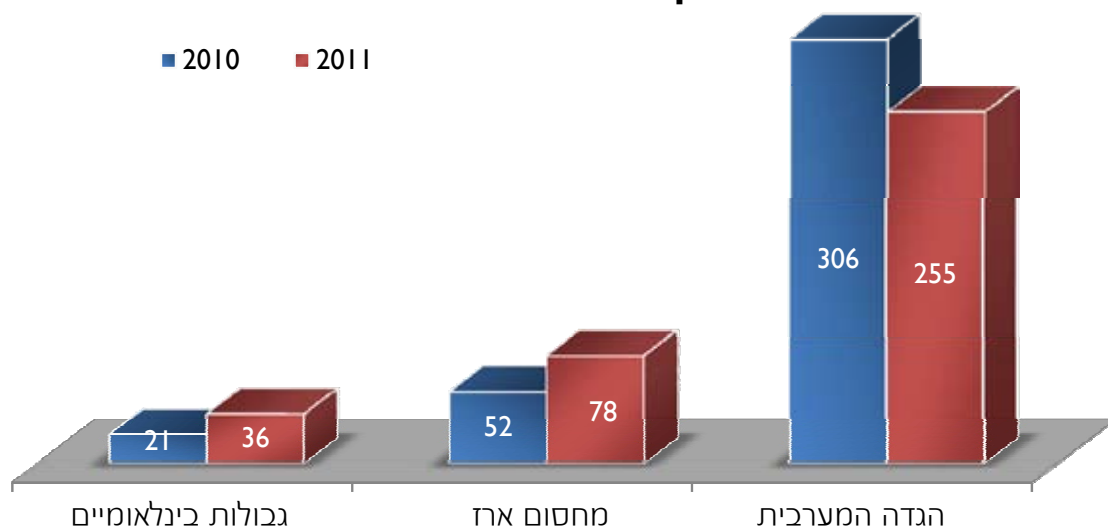
שנערך בשרם א-שייחי במרס 2009, התעככה זמנית בנייתם של 32 בתי ספר.

מתוקף החוק ההומניטרי הבינלאומי וחוק זכויות האדם הבינלאומי, מוטלת על ישראל החובה לכבד את הזכות לחינוך הנתונה לכל הילדים בשפ"כ.²⁶ מכאן נגזרת המחויבות להקצות די משאבים ומרחב, כמו גם להתיר גישה לחומרים הדרושים לבניית בתי ספר ולשדרוגם. בנוסף על כך, על ישראל לנקוט אמצעים למנוע מאלימות לפגוע בבתי ספר, ולהימנע משיבוש התהליך החינוכי על ידי כוחות הצבא שלה או אזרחיה. יתר על כן, החוק ההומניטרי הבינלאומי אוסר במפורש על הריסת רכוש השייך ליחידים או לקהילות, אלא אם פעולות צבאיות מחייבות לחלוטין לעשות זאת.²⁷ בעת התרחשותם של מעשי איבה, על כל הצדדים בסכסוך לנקוט את כל אמצעי הזהירות הדורשים כדי למנוע או לצמצם ככל הניתן את הנזק לאוכלוסייה ולתשתית האזרחיות.²⁸

גישת סגל הומניטרי

כשבעת החודשים הראשונים של 2011 דיווחו ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים וסוכנויות או"ם על סך של 372 תקריות גישה (38 מהן בחודש יולי), נתון זה כמעט לנתון בתקופה המקבילה בשנת 2010 (379). התקריות הללו התרחשו למרות שורה של אמצעים ומנגנוני התמודדות שמיישמים ארגונים הומניטריים, לרבות נסיעה למרחק רב בדרכים עוקפות בכדי להימנע ממעבר במחסומים בעייתיים,

מספר תקריות הגישה (ינואר-יולי)

מספר המחסומים	תיאור המגבלה	סוג המגבלה
12	מחסומים שלחצייתם דרושים תיאום מוקדם או היתרים. אלה כוללים גישה לכמה קהילות חלשות ופגיעות באזור התפר.	תיאום מוקדם
7	מחסומים שמפעילה מנהלת המעברים הישראלית, שבהם נערכים חיפושים בכלי רכב אלא אם נוכח במקום בעל תעודה של משרד החוץ. אנשי סגל שאין בידם תעודה כזו צפויים לעבור חיפושים גופניים, מדיניות הפוגעת בסגל מקומי של האו"ם ובכמה מאנשי הסגל הבינלאומי.	חיפושים
2	מעברים מסחריים בלבד. על האו"ם מופעל לחץ גובר והולך להשתמש במעברים הללו להעברת סחורות. לשם כך דרושים תיאום מוקדם, חיפושים בכלי רכב והעברות "גב-אל-גב".	נוהל "גב-אל-גב"
1	מחסום שמחלקת הבטיחות והביטחון של האו"ם יעצה לאנשי הסגל להימנע מהמעבר בו, בשל סוגיות ביטחון.	חששות ביטחוניים
1	מחסום הפתוח רק לצה"ל ולמתנחלים.	איסור
23	סך הכול	

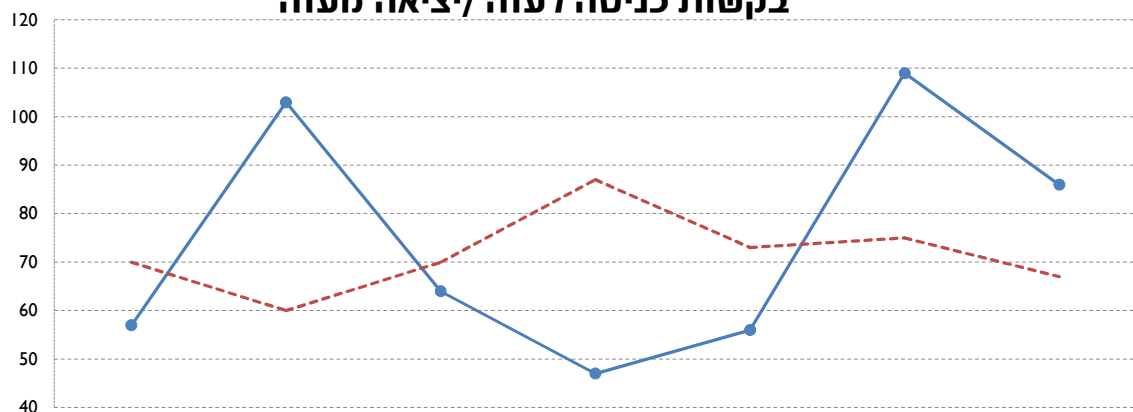
עצה

לפני ההכרזה הישראלית על ההקלות במצור, שהיה 76 אחוזים. זאת חרף התחייבותן של הרשויות הישראליות, באותה הכרזה על ההקלות, "להקל את תנועתם של עובדי ארגוני סיוע הומניטרי".

ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים נתקלים גם הם בקשיים בהשגת היתרי כניסה ויציאה מעזה לעובדיהם המקומיים והבינלאומיים. אנשי סגל מסוימים ממתינים מאז מרס להיתרים להיכנס לעזה. מבין הבקשות שהגיש המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, משך ההמתנה הממוצע לאישור היה 19 יום. עם זאת, באופן כללי משך ההמתנה הממוצע לאישור היתרים הינו 27 ימים.

מכלל תקריות הגישה שדווחו ב-2011, 78 (13 מהן ביולי) התרחשו במעבר ארז, לרבות ארבע תקריות שבהן נערכו חיפושים גופניים. החודש הגישו סוכנויות האו"ם 86 בקשות עבור אנשי סגל מקומיים, להיתרי כניסה או יציאה מרצועת עזה דרך מעבר ארז, ש-58 מהן (67 אחוזים) אושרו, שתיים נענו בסירוב ו-26 הנותרות עוכבו וגרמו למגישי הבקשות להחמיץ את הנסיעה המתוכננת. כל הבקשות שנענו בסירוב או עוכבו הוגשו בשם אנשי סגל בעלי תעודות זהות עזתיות. בסך הכול, שיעור האישורים בחודש יולי נמוך מהשיעור הממוצע החודשי בששת החודשים הראשונים של 2011 - 72 אחוזים - כמו גם מהשיעור הממוצע בששת החודשים הראשונים של 2010,

בקשות כניסה לעזה / יציאה מעזה

	Jan-11	Feb-11	Mar-11	Apr-11	May-11	Jun-11	Jul-11
מספר המבקשים	57	103	64	47	56	109	86
שיעור האישור (באחוזים)	70	60	70	87	73	75	67

1. 127 בני אדם נוספים, 81 מהם ילדים, נעקרו בכפייה בשל אלימות מתנחלים בנפת רמאללה (אל בקעה).
2. כנגד לפחות 12 קהילות תלויים ועומדים צווי הפסקת עבודה והריסה, כנגד שמונה תלויים ועומדים צווי גירוש, וכנגד ארבע תלויים ועומדים צווי כינוי.
3. בשנות השמונים הוציא המנהאי צווי הריסה נגד כל המבנים בוואדי אבו הינדי. מאז אותה עת הוצאה שורה של הודעות כינוי וצווי הריסה, עד להריסתו המוחלטת של היישוב ב-1997. המקרה הובא בפני בית המשפט העליון, ורכושה של הקהילה הושב לה באותו שטח אדמה. ב-2009 הוצאו נגד קהילת ואדי אבו הינדי צווי שבישרו לתושבים על שינוי בתוואי הגדר, שתעבור כלב היישוב. כל עוד העניין תלוי ועומד בבית המשפט, מוצאים מדי שנה צווי המזכירים לקהילה כי אדמת היישוב הופקעה לצורך העתקת תוואי הגדר. בין פברואר למאי 2011 הוציא המנהאי צווי הפסקת עבודה/ הריסה נגד מבנים ביישוב.
4. הנימוקים שהביאו המתנחלים לבקשת ההריסה הינם כדלקמן: בית הספר בנוי בתחומי תוכנית האב להרחבת כפר אדומים, בית הספר נמצא במרחק פחות מ-100 מטרים מכביש 1, ובכך מפר צו משנת 1996, ובית הספר נבנה בלי היתר על אדמות מדינה.
5. טום פרי, "פלסטינים חוששים למקור מים עתיק בגדה המערבית", רויטרס (רשאייה, הגדה המערבית), ה-28 ביולי 2011.
6. "בצלם" ו"במקום", "כרוניקה של סיפוח ידוע מראש: תוכניתיה של ממשלת ישראל בהקמת מעלה אדומים, התוכניות לחברה לעיר ירושלים והפגיעה בפלסטינים", דצמבר 2009, עמי 6. http://www.btselem.org/sites/default/files/publication/200912_maale_adummim_heb.pdf
7. חסרה הפנייה לסעיפי אמנת גינבה
8. הצהרת האו"ם בדבר זכויות עמים ילידים, סעיף 8, קובעת: "1. לעמים ופרטים ילידים הזכות שלא להיות כפופים להטמעה בכוח או להרס תרבותם. 2. מדינות יספקו מנגנונים יעילים למניעת, או לפיצוי על: כל פעולה שמטרתה או השפעתה הינה שלילת שלמותם כעמים נבדלים, או של ערכיהם התרבותיים או זהויותיהם האתניות. כל פעולה שמטרתה או השפעתה הינה נישולם מאדמותיהם, שטחיהם או משאביהם; כל צורה של העברת אוכלוסין בכפייה שמטרתה או השפעתה הינה הפרה של או פגיעה בכל זכות שהיא שלהם..."
9. יריחו, דורא, בית לחם וחברון.
10. משרד החקלאות הפלסטיני, מאי 2011.
11. משרד החקלאות הפלסטיני אמד את כמות הדגנים שיגודלו בעונת 2010-2011 בכ-30,400 טונות מטריות, לעומת ממוצע של 50,500 טונות מטריות בשנה מאז
2007. נתון זה שווה ל-60% מהייצור הממוצע הרב-שנתי.
12. כוח המשימה של קבוצת החירום לענייני מים, תברואה והיגיינה, אפריל 2011.
13. המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, יולי 2011.
14. "בצלם", "נישול וניצול" מדיניות ישראל באזור בקעת הירדן וצפון ים המלח", מאי 2011. http://www.btselem.org/sites/default/files/201105_dispossession_and_exploitation_heb.pdf
15. שם.
16. למעקב סדיר אחר היעדר האכיפה, ראו אתר "יש דין", <http://www.yesh-din.org>. לחומר רקע, ראו "יש דין", "מראית חוק: אכיפת החוק על אזרחים ישראלים בגדה המערבית", 2006, <http://www.yesh-din.org/userfiles/file/Reports-Hebrew/SemblanceofLaw-fullreport%5BHeb%5D.pdf>, וכן המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, "חסרי מגן, אלימות מתנחלים נגד אזרחים פלסטינים ורכושם", http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_settler_violence_special_focus_2008_12_18_hebrew.pdf
17. "יש דין", דף נתונים 2010-2005, ניתן לקרוא ב: http://www.yesh-din.org/userfiles/file/datasheets/YESH%20DIN_Hebrew.pdf
18. את הנתונים מסרה קבוצת העבודה לענייני הפרות חמורות נגד ילדים בישראל ובשפ"כ.
19. המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, עדכון תנועה וגישה, מחלקת בקעת הירדן, יתפרסם בספטמבר 2011.
20. מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "מערכת החינוך במזרח-ירושלים: כיתות לימוד ותוכניות לימודים", ציטוט מתוך "האגודה לזכויות האזרח בישראל" ו"עיר עמים", "תעודת עניות", עמי 9: "למעלה מרבע מכלל הכיתות הלא תקניות (188 מתוך 647) מוגדרות בתור כיתות המצויות בימצב שאינו ראוי, כחמישית (157) מוגדרות כמצויות בימצב כינוני ורק 155 מצויות בימצב ראוי; עוד 147 כיתות לא תקניות פועלות בתוך חדרים שיועדו להיות 'חדרי ספחי' שם.
21. שם.
22. "האגודה לזכויות האזרח בישראל" ו"עיר עמים", "תעודת עניות: מצב מערכת החינוך בירושלים המזרחית", אוגוסט 2010, עמי 2. האומדן הנמוך יותר לקוח מוועדת החינוך של הכנסת, האומדן הגבוה יותר מעיריית ירושלים.
23. "האגודה לזכויות האזרח בישראל", "זכויות אדם בירושלים המזרחית: עובדות ונתונים", מאי 2010, עמי 12, מביאה את הנתונים מעיריית ירושלים. שיעור הנשירה המקביל במגזר היהודי בירושלים הינו 7.4 אחוזים. שיעור

די, וכחות מ-50 אחוזים עברו את הבחינה במתמטיקה לכיתה די. ראו גם "אומדן פסיכולוגי של החינוך בעזה והמלצות לתגובה", קבוצת קולומביה לילדים במצוקה ואונסק"ו, 2010.

26. סעיף 50, אמנת גינבה הרביעית (1959) בדבר הגנת אזרחים בזמן מלחמה, וסעיף 13 של האמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות.

27. סעיף 53, אמנת גינבה הרביעית.

28. סעיף 52 של הפרוטוקול הנוסף של אמנות גינבה משנת 1949.

הנשירה, כמות שהוגדר על ידי העירייה, נקבע על ידי היעדרויות של תלמיד מהלימודים למספר ימים נקוב. לדברי משרד החינוך והחינוך הגבוה הפלסטיני, שיעור הנשירה של בנים בבתי הספר של ההקדש המוסלמי בירושלים המזרחית הינו 6.5 אחוזים, לעומת 2.8 אחוזים ברמאללה. <http://www.acri.org.il/he/wp-content/uploads/2011/03/eastjer2010.pdf>

24. היחס המיטבי, על פי תקנים ממשלתיים, הינו 30 תלמידים בכיתה לבית ספר יסודי ו-35 תלמידים בכיתה לתיכון.

25. כך למשל, כחות מ-60 אחוזים מהתלמידים הלומדים בבתי ספר של הרש"ף עברו את המבחן בערבית לכיתה

ברשימה המפורטת לעיל ארגוני וסוכנויות או"ם וארגונים הומניטריים מקומיים ובינלאומיים המשתתפים בקבוצות עבודה מגזרית ומספקים בעקביות מידע עבור דו"ח המעקב ההומניטארי:

United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Development Fund for Women (UNIFEM), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for

Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Programme (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence for Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG), Campaign for the Right to Enter, ACF-E, AAA, ACP, ACAD, and members of the Temporary International Mechanism (TIM).

*לפרטים ולמידע נוסף פנו אל יחזקאל ליין, דוא"ל: lein@un.org טל: 02-5829962

הנוסח המחייב הוא הדוח המלא בשפה האנגלית; לקראתו פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2011_08_19_english.pdf

טבלאות עם נתונים מפורטים על מדדי הגנה ניתן לקרוא בדוח בשפה האנגלית,

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2011_08_19_english.pdf